

PRÁVNÍ PROSTŘEDKY
SLOUŽÍCÍ K OCHRANĚ PRÁV
PACIENTA

POJEM „PACIENT“

- PACIENTEM JE OSOBA, KTERÁ JE ZRANĚNÁ ČI NEMOCNÁ A POTŘEBUJE LÉKAŘSKOU PÉČI
- JAKO PACIENTA MŮŽEME OZNAČIT I ZDRAVÉHO JEDINCE, KTERÉMU JSOU ZDRAVOTNÍ SLUŽBY POSKYTOVÁNY (NAPŘ. PREVENTIVNÍ PROHLÍDKY U PRAKTICKÉHO LÉKAŘE)

POJEM „PRÁVA PACIENTŮ“

- VEDLE ZÁKLADNÍCH LIDSKÝCH PRÁV, KTERÁ JSOU VYMEZENA MNOHÝMI MEZINÁRODNÍMI A VNITROSTÁTNÍMI PŘEDPISY, EXISTUJÍ I PRÁVA DÍLČÍ, KTERÁ DEFINUJEME JAKO PRÁVA PACIENTŮ
- JEDNÁ SE O ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA, KTERÁ SOUVISÍ S POSKYTOVÁNÍM ADEKVÁTNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE
- HISTORIE ÚPRAVY PRÁV PACIENTŮ POČÍNÁ TEORETICKY HIPPOKRATOVOU PŘÍSAHOU, KTERÁ OBSAHUJE MORÁLNÍ PRAVIDLA, KTERÁ BY MĚL LÉKAŘ ZACHOVÁVAT

PRÁVA PACIENTŮ VYPLÝVAJÍCÍ Z LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

- ČL. 6: KAŽDÝ MÁ PRÁVO NA ŽIVOT. LIDSKÝ ŽIVOT JE HODEN OCHRANY JIŽ PŘED NAROZENÍM.
- ČL. 7: NEDOTKNUTELNOST OSOBY A JEJÍHO SOUKROMÍ JE ZARUČENA.
- ČL. 31: KAŽDÝ MÁ PRÁVO NA OCHRANU ZDRAVÍ. OBČANÉ MAJÍ NA ZÁKLADĚ VEŘEJNÉHO POJIŠTĚNÍ PRÁVO NA BEZPLATNOU ZDRAVOTNÍ PÉČI A NA ZDRAVOTNÍ POMŮCKY ZA PODMÍNEK, KTERÉ STANOVÍ ZÁKON.

ETICKÝ KODEX „PRÁVA PACIENTŮ“

- 25. ÚNORA 1992, CENTRÁLNÍ ETICKÁ KOMISE
MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ
- 11 ČLÁNKŮ

ČL. 1

- „PACIENT MÁ PRÁVO NA OHLEDUPLNOU ODBORNOU ZDRAVOTNICKOU PÉČI PROVÁDĚNOU S POROZUMĚNÍM KVALIFIKOVANÝMI PRACOVNÍKY.“

ČL. 2

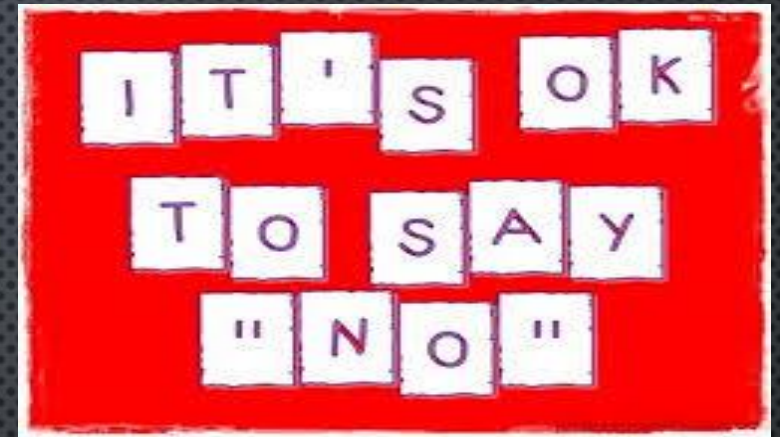
- „PACIENT MÁ PRÁVO ZNÁT JMÉNO LÉKAŘE A DALŠÍCH ZDRAVOTNÍCH PRACOVNÍKŮ, KTEŘÍ HO OŠETŘUJÍ. MÁ PRÁVO ŽÁDAT SOUKROMÍ A SLUŽBY PŘIMĚŘENÉ MOŽNOSTEM ÚSTAVU, JAKOŽ I MOŽNOST DENNĚ SE STÝKAT SE ČLENY SVÉ RODINY ČI S PŘÁTELI. OMEZENÍ TAKOVÉHO ZPŮSOBU (TZV. KONTINUÁLNÍCH) NÁVŠTĚV MŮŽE BÝT PROVEDENO POUZE ZE ZÁVAŽNÝCH DŮVODŮ.“

ČL. 3

- „PACIENT MÁ PRÁVO ZÍSKAT OD SVÉHO LÉKAŘE ÚDAJE POTŘEBNÉ K TOMU, ABY MOHL PŘED ZAHÁJENÍM KAŽDÉHO DALŠÍHO NOVÉHO DIAGNOSTICKÉHO ČI TERAPEUTICKÉHO POSTUPU ZASVĚCENĚ ROZHODNOUT, ZDA S NÍM SOUHLASÍ. VYJMA PŘÍPADŮ AKUTNÍHO OHROŽENÍ MÁ BÝT NÁLEŽITĚ INFORMOVÁN O PŘÍPADNÝCH RIZICÍCH, KTERÁ JSOU S UVEDENÝM POSTUPEM SPOJENA. POKUD EXISTUJE I VÍCE ALTERNATIVNÍCH POSTUPŮ NEBO POKUD PACIENT VYŽADUJE INFORMACE O LÉČEBNÝCH ALTERNATIVÁCH, MÁ NA SEZNÁMENÍ S NIMI PRÁVO. MÁ ROVNĚŽ PRÁVO ZNÁT JMÉNA OSOB, KTERÉ SE NA NICH ÚČASTNÍ.“

ČL. 4

- „PACIENT MÁ V ROZSAHU, KTERÝ POVOLUJE ZÁKON, PRÁVO ODMÍTNOUT LÉČBU A MÁ BÝT SOUČASNĚ INFORMOVÁN O ZDRAVOTNÍCH DŮSLEDČÍCH SVÉHO ROZHODNUTÍ.“

HOSPITALIZACE PACIENTA BEZ JEHO SOUHLASU

- §38 ZÁKONA Č. 372/2011 SB., O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH
- PACIENTA LZE BEZ SOUHLASU HOSPITALIZOVAT, JESTLIŽE
 - MU BYLO PRAVOMOCNÝM ROZHODNUTÍM SOUDU ULOŽENO OCHRANNÉ LÉČENÍ FORMOU LŮŽKOVÉ PÉČE
 - JE MU NAŘÍZENA IZOLACE, KARANTÉNA NEBO LÉČENÍ PODLE ZÁKONA O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ
 - JE PODLE TRESTNÍHO ŘÁDU NAŘÍZENO VYŠETŘENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU
 - OHROŽUJE BEZPROSTŘEDNĚ A ZÁVAŽNĚ SEBE NEBO SVÉ OKOLÍ A JEVÍ ZNÁMKY DUŠEVNÍ PORUCHY NEBO TOUTO PORUCHOU TRPÍ NEBO JE POD VLIVEM NÁVYKOVÉ LÁTKY
 - JEHO ZDRAVOTNÍ STAV VYŽADUJE POSKYTNUTÍ NEODKLADNÉ PÉČE

ČL. 5

- „V PRŮBĚHU AMBULANTNÍHO I NEMOCNIČNÍHO VYŠETŘENÍ, OŠETŘENÍ A LÉČBY MÁ NEMOCNÝ PRÁVO NA TO, ABY BYLY V SOUVISLOSTI S PROGRAMEM LÉČBY BRÁNY MAXIMÁLNÍ OHLEDY NA JEHO SOUKROMÍ A STUD. ROZBORY JEHO PŘÍPADU, KONZULTACE A LÉČBA JSOU VĚCÍ DŮVĚRNOU A MUSÍ BÝT PROVEDENA DISKRÉTNĚ. PŘÍTOMNOST OSOB, KTERÉ NEJSOU NA LÉČBĚ PŘÍMO ZÚČASTNĚNY, MUSÍ ODSOUHLASIT NEMOCNÝ, A TO I VE FAKULTNÍCH ZAŘÍZENÍCH, POKUD SI TYTO OSOBY NEMOCNÝ SÁM NEVYBRAL.“

ČL. 6

- „PACIENT MÁ PRÁVO OČEKÁVAT, ŽE VEŠKERÉ ZPRÁVY A ZÁZNAMY TÝKAJÍCÍ SE JEHO LÉČBY JSOU POVAŽOVÁNY ZA DŮVĚRNÉ. OCHRANA INFORMACÍ O NEMOCNÉM MUSÍ BÝT ZAJIŠTĚNA I V PŘÍPADECH POČÍTAČOVÉHO ZPRACOVÁNÍ.“

ČL. 7

- „PACIENT MÁ PRÁVO OČEKÁVAT, ŽE NEMOCNICE MUSÍ PODLE SVÝCH MOŽNOSTÍ PŘIMĚŘENÝM ZPŮSOBEM VYHOVĚT PACIENTOVÝM ŽÁDOSTEM O POSKYTOVÁNÍ PÉČE V MÍŘE ODPOVÍDAJÍCÍ POVAZE ONEMOCNĚNÍ. JE-LI TO NUTNÉ, MŮŽE BÝT PACIENT PŘEDÁN JINÉMU LÉČEBNÉMU ÚSTAVU, PŘÍPADNĚ TAM PŘEVEZEN PO TÉ, KDYŽ MU BYLO POSKYTNUTO ÚPLNÉ ZDŮVODNĚNÍ A INFORMACE O NEZBYTNOSTI TOHOTO PŘEDÁNÍ A OSTATNÍCH ALTERNATIVÁCH, KTERÉ PŘI TOM EXISTUJÍ. INSTITUCE, KTERÁ MÁ NEMOCNÉHO PŘEVZÍT DO SVÉ PÉČE, MUSÍ PŘEKLAD NEJPRVE SCHVÁLIT.“

ČL. 8

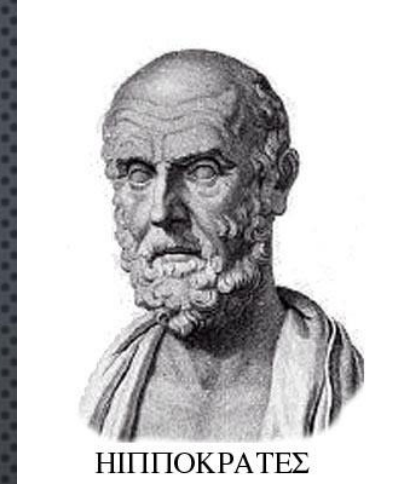
- „PACIENT MÁ PRÁVO OČEKÁVAT, ŽE JEHO LÉČBA BUDE VEDENA S PŘIMĚŘENOU KONTINUITOU. MÁ PRÁVO VĚDĚT PŘEDEM, JACÍ LÉKAŘI, V JAKÝCH ORDINAČNÍCH HODINÁCH A NA JAKÉM MÍSTĚ JSOU MU K DISPOZICI. PO PROPUŠTĚNÍ MÁ PRÁVO OČEKÁVAT, ŽE NEMOCNICE URČÍ POSTUP, JÍMŽ BUDE JEHO LÉKAŘ POKRAČOVAT V INFORMACÍCH O TOM, JAKÁ BUDE JEHO DALŠÍ PÉČE.“

ČL. 9

- „PACIENT MÁ PRÁVO NA PODROBNÉ A JEMU SROZUMITELNÉ VYSVĚTLENÍ V PŘÍPADĚ, ŽE SE LÉKAŘ ROZHODL K NESTANDARDNÍMU POSTUPU ČI EXPERIMENTU. PÍSEMNÝ VĚDOMÝ SOUHLAS NEMOCNÉHO JE PODMÍNKOU K ZAHÁJENÍ NE-TERAPEUTICKÉHO I TERAPEUTICKÉHO VÝZKUMU. PACIENT MŮŽE KDYKOLIV, A TO BEZ UVEDENÍ DŮVODU, Z EXPERIMENTU Odstoupit, když byl poučen o případných zdravotních důsledcích takového rozhodnutí.“

ČL. 10

- „NEMOCNÝ V ZÁVĚRU ŽIVOTA MÁ PRÁVO NA CITLIVOU PÉČI VŠECH ZDRAVOTNÍKŮ, KTEŘÍ MUSÍ RESPEKTOVAT JEHO PŘÁNÍ, POKUD TATO NEJSOU V ROZPORU S PLATNÝMI ZÁKONY.“

EUTANÁZIE

- Tzv. USMRCENÍ NA ŽÁDOST SE SVOLENÍM POŠKOZENÉHO
- V ČESKÉ REPUBLICE NELEGÁLNÍ, POSUZOVÁNO JAKO VRAŽDA

ČL. 11

- „PACIENT MÁ PRÁVO A POVINNOST ZNÁT A ŘÍDIT SE PLATNÝM ŘÁDEM ZDRAVOTNICKÉ INSTITUCE, KDE SE LÉČÍ (TZV. NEMOCNIČNÍ ŘÁD). PACIENT MÁ PRÁVO KONTROLOVAT SVŮJ ÚČET A VYŽADOVAT ODŮVODNĚNÍ JEHO POLOŽEK BEZ ODHLEDU NA TO, KÝM JE ÚČET PLACEN.“

ZÁKONNÉ ZAKOTVENÍ PRÁV PACIENTŮ

- §28-§40 ZÁKONA Č. 372/2011 SB., O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH A PODMÍNKÁCH JEJICH POSKYTOVÁNÍ (ZÁKON O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH)
- ODRÁŽÍ SE Z ETICKÉHO KODEXU PRÁV PACIENTŮ

DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ

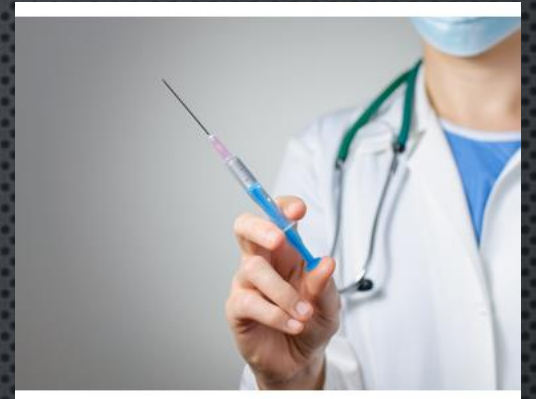
- §36 ZÁKONA Č. 372/2011 SB., O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH
- PACIENT MŮŽE PRO PŘÍPAD, ŽE BY SE DOSTAL DO TAKOVÉHO ZDRAVOTNÍHO STAVU, VE KTERÉM NEBUDE SCHOPEN VYSLOVIT SOUHLAS NEBO NESOUHLAS S POSKYTNUTÍM ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB, TENTO SOUHLAS NEBO NESOUHLAS PŘEDEM VYSLOVIT
- DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ MUSÍ MÍT PÍSEMNOU FORMU A MUSÍ BÝT OPATŘENO ÚŘEDNĚ OVĚŘENÝM PODPÍSEM PACIENTA

PRÁVO NA UTAJENÝ POROD

- §37 ZÁKONA Č. 372/2011 SB., O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH
- ŽENA S TRVALÝM POBYTEM NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY MÁ PRÁVO NA UTAJENÍ SVÉ OSOBY V SOUVISLOSTI S PORODEM (POKUD JEJÍMU MANŽELU NESVĚDČÍ DOMNĚNKA OTCOVSTVÍ)
- NUTNO PŘEDLOŽIT PÍSEMNOU ŽÁDOST O UTAJENÍ SVÉ TOTOŽNOSTI PŘI PORODU, SOUČÁSTÍ ŽÁDOSTI JE PROHLÁŠENÍ ŽENY, ŽE NEHODLÁ O DÍTĚ PEČOVAT
- PROVEDENÍ UTAJENÉHO PORODU ZACHOVÁVÁ ANONYMITU ŽENY, S VÝJIMKOU POSTUPŮ, KTERÉ JSOU POTŘEBNÉ K ZAJIŠTĚNÍ ÚHRADY ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB Z VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ A ZAJIŠTĚNÍ INFORMACÍ PRO NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM

PRÁVO (A ZÁROVEŇ POVINNOST?) OČKOVÁNÍ

- PRINCIP OČKOVÁNÍ SPOČÍVÁ V ZAVEDENÍ OČKOVACÍ LÁTKY DO TĚLA ČLOVĚKA – V REAKCI NA TUTO LÁTKU SI ORGANISMUS NÁSLEDOVNĚ VYTVOŘÍ PROTILÁTKY, KTERÁ HO V BUDOUCNU CHRÁNÍ
- V RÁMCI OCHRANY VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ JE POVINNOSTÍ KAŽDÉHO OBČANA ČESKÉ REPUBLIKY PŘEDCHÁZET VZNIKU A ŠÍŘENÍ INFEKČNÍCH ONEMOCNĚNÍ, S ČÍMŽ SOUVISÍ POVINNOST PODROBIT SE PRAVIDELNÉMU OČKOVÁNÍ (HLAVA III ZÁKONA Č. 258/2000 SB., O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ)
- U OSOB MLADŠÍCH 15TI LET JE ZA JEJICH NAOČKOVÁNÍ ODPOVĚDNÝ JEJICH ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE
- POVINNOST PODROBIT SE PRAVIDELNÉMU OČKOVÁNÍ PLYNE PRIMÁRNĚ Z LZPS, KTERÁ UVÁDÍ, ŽE KAŽDÝ MÁ PRÁVO NA OCHRANU ZDRAVÍ (ČL. 31) – COŽ LZE INTERPRETOVAT JAK NA JEDNOTLIVCE, TAK NA CELOU SPOLEČNOST VE FORMĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ (OCHRANA PŘED ŠÍŘENÍM INFEKČNÍCH ONEMOCNĚNÍ)

POVINNÁ OČKOVÁNÍ V ČR (K R. 2019)

- ZÁŠKRT (5x)
- TETANUS (5x DO DOSPĚLOSTI, POTÉ PŘEOČKOVÁNÍ VE 25, NÁSLEDNĚ KAŽDÝCH 10-15 LET)
- ČERNÝ KAŠEL (5x)
- HEAMOPHILUS INFLUENZAE TYPU B (3x)
- ŽLOUTENKA TYPU B (3x)
- DĚTSKÁ OBRNA (4x)
- SPALNIČKY (2x)
- PŘÍUŠNICE (2x)
- ZARDĚNKY (2x)
- (TUBERKULÓZA 1x - 1. MĚSÍC U RIZIKOVÝCH DĚTÍ, DŘÍVE JEŠTĚ V 11TI LETECH)

PORUŠENÍ POVINNOSTI NECHAT OČKOVAT SVÉ NEZLETILÉ DÍTĚ

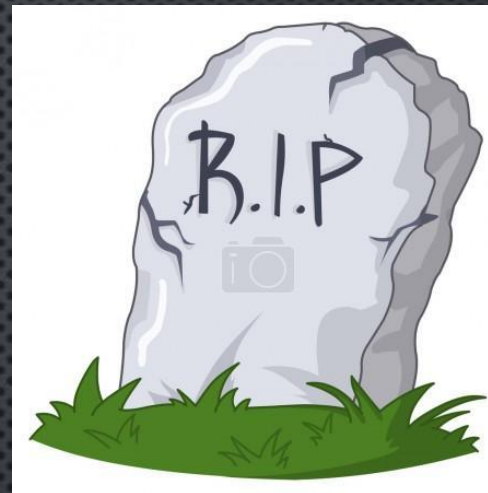
- RODIČE (ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI) MOHOU BÝT UZNÁNÍ VINNÝMI ZA SPÁCHÁNÍ PŘESTUPKU NA ÚSEKU ZDRAVOTNICTVÍ – NESPLNĚNÍ POVINNOSTI STANOVENÉ NEBO ULOŽENÉ K PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU A ŠÍŘENÍ INFEKČNÍCH ONEMOCNĚNÍ
- ZA TAKOVÝTO PŘESTUPEK MŮŽE PŘÍSLUŠNÁ KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE ULOŽIT POKUTU AŽ DO VÝŠE 10 000 Kč A TO KAŽDÉMU Z RODIČŮ ZVLÁŠŤ
- NA PORUŠENÍ TÉTO POVINNOSTI NEJČASTĚJI UPOZORŇUJÍ KRAJSKÉ HYGIENICKÉ STANICE LÉKAŘI, PŘÍPADNĚ KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE Z VLASTNÍ INICIATIVY KONTROLUJE ZDRAVOTNICKÉ DOKUMENTACE

DOPORUČENÁ OČKOVÁNÍ BEZ VAZBY NA VĚK

- PNEUMOKOKOVÉ NÁKAZY
- CHŘIPKA
- VIROVÁ HEPATITIDA A
- VIROVÁ HEPATITIDA B
- KLÍŠŤOVÁ MENINGOENCEFALITIDA
- VZTEKLINA
- PLANÉ NEŠTOVICE

PRÁVO POST MORTEM

- OCHRANA OSOBNOSTI PO SMRTI PACIENTA
- §82 Odst. 2 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – „Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.“
- §92 Odst. 1 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – „Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Naložit s lidskými ostatky způsobem pro zemřelého nedůstojným se zakazuje

ZDROJE

- ZÁKON Č. 89/2012 SB., OBČANSKÝ ZÁKONÍK
- ZÁKON Č. 258/2000 SB., O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ
- ZÁKON Č. 372/2011 SB., O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH
- ODBOR 22. PRÁVA PACIENTŮ ČR. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [ONLINE]. PUBLIKOVÁNO 2005-04-27 [CIT. 2019-04-06]. DOSTUPNÉ Z: [HTTPS://WWW.MPSV.CZ/CS/840](https://www.mpsv.cz/cs/840)
- MLÝNKOVÁ, LENKA. OCHRANA PRÁV PACIENTA [ONLINE]. BRNO, 2013 [CIT. 2019-04-06]. DIPLOMOVÁ PRÁCE. 63 S. MASARYKOVA UNIVERZITA, PRÁVNICKÁ FAKULTA. DOSTUPNÉ Z: [HTTPS://IS.MUNI.CZ/TH/T2NO5/OCHRANA_PRAV_PACIENTA.PDF](https://is.muni.cz/th/t2no5/OCHRANA_PRAV_PACIENTA.PDF)
- PETRÁŠ, M. OČKOVACÍ KALENDÁŘ V ČR (2018). VAKCINY.NET [ONLINE]. PUBLIKOVÁNO 2016-09-27 [CIT. 2019-04-06]. DOSTUPNÉ Z: [HTTPS://WWW.VAKCINY.NET/PRINCIPY_OCKOVANI/PR_04.HTML](https://www.vakciny.net/principy_ockovani/pr_04.html)
- TOUŽÍMSKÁ, ELIŠKA. OCHRANA OSOBNOSTI PO SMRTI PACIENTA. PRÁVNÍ PROSTOR [ONLINE]. PUBLIKOVÁNO 2015-10-21 [CIT. 2019-04-06]. ISSN 2336-4114. DOSTUPNÉ Z: [HTTPS://WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ/CLANKY/OBCANSKE-PRAVO/OCHRANA-OSOBNOSTI-PO-SMRTI-PACIENTA](https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/ochrana-osobnosti-po-smrti-pacienta)